

Iz Idrije 10. marca. — God slovanskih aposteljnov sv. Cirila in Metoda so naši vrli pevci jako lepo praznovali. Peli so ob 10. dopoldne pri sv. maši, katero so gospod dekan služili, slovensko mašo Riharjevo, pesem sv. Cirila in Metoda, besede Virkove, napev Gnezdov, in dve latinski pesmi. Vidilo se je, kako globoko so vsem nazočim krepki glasovi našega že zlo utrjenega zbora v srce segali; posebno ginljiva je bila pesem sv. Cirilu in Metodu. Prav praznično je bilo to obhajilo, ker nenavadno velika množica ljudi, skoraj kakor o praznikih, je bila pri ti sv. maši. Nadjati se moremo, da bodo naši pevci ta vsacemu Slovanu znameniti god vsako leto tako lepo praznovali. Slava tedaj idrijskim pevcem in njih pevovodju g. J. Gnezdou!

Iz Ljubljane. Veliki zbor pravoznanskega društva 10. dne t. m. je izvolil za svojega predsednika Njih ekscelencijo cesarskega namestnika gospoda barona Schloissnigga, za podpredsednika svetovavca deželne sodnije gosp. Brunner-a in pa c. kr. državnega pravdnika gosp. dr. žl. Lehmana. Po predlogu družbenega predsedništva so bili za častne ude izvoljeni: Njih milost knezoškof ljubljanski dr. Jernej Widmer, Njih eksc. baron Latterman, predsednik pravoznanskega društva v Gradcu, grof Wartensleben v Berlinu, dr. Schenk na Dunaji, — na predlog dr. Ahačičev pa Njih eksc. grof Anton Auersperg. Govor dozdanjega predsednika žl. gosp. Strahl-a je bil z veliko pohvalo sprejet; kazal je v obče, da društvo na vsako stran lepo napreduje. To je po tem še bolj na drobno razložil prvi društveni tajnik gosp. dr. Etbin Costa, pa pri tej priliki tudi zamolčal ni, da celó vsem pravilnim dolžnostim društvo vendar ni zadostilo še dosihmal, ker, na priliko, za narodni jezik o pravoznanskih zadevah ni še nič storilo. Društvo šteje 144 udov, je imelo lani 11 sej, na svetlo je dalo 13 pól svojega časnika, knjigarnica njegova ima že nad 650 zvezkov.

— V pismu, ki ga je novoizvoljeni predsednik c. k. deželne nadsodnije v Gradcu baron Lattermann razposlal 1. dne t. m. vsem c. k. sodnijam na Štajarskem, Koroškem in Kranjskem, in v katerem kaj lepo razklada svoje dolžnosti pa tudi dolžnosti vseh njemu podložnih sodnij, ter prosi vzajemne pripomoči c. kr. državnih pravdnij, advokatov in notarjev, nahajamo tudi sledeče pomenljive besede: „Prilastiti si pa tudi morate znanje deželnih jezikov, zakaj sodnik more le tedaj uspešno delati, ako more z ljudstvom govoriti v njegovem jeziku. V to Vam bodem, kolikor bodem mogel, prilike dal.“

— Laib. Zeitg.“ je omenila unidan povodenj, ki je silno škodo naredila na ljubljanskem mahu (močvirji). „Novice“ so iz rok izvedenega moža dobile bolj na drobno popis one povodnje, kakoršne ni bilo od leta 1827, ko so začeli ljubljansko močvirje na suho devati. Blizo peti del mahu, kacij 5 do 6000 oralov zemlje, je bil zadnjo jesen obsejan z ozimno ržjo; že to seme iznaša, samo po 2 vagana na oral, 10 do 12.000 vagánov rži ali pa denarja, vagán po 3 fl., 30 do 36.000 fl. Ako se pomisli, da vsak vagán setve dá najmanj 6 vagánov pridelka, mora vsega 60 do 72.000 vagánov biti v vrednosti 180.000 do 216.000 fl. Kmali se bode vidilo, koliko tega pridelka je potopila voda. Bog daj, da bo škoda manja, kakor se zdaj misli, ker pomladanske povodnje niso žitu tako nevarne kakor jesenske. Ker je jéz v cesarskem grabnu odtok vode očividno overala, je pač živa potreba bila, da bi se bila ob pra-

vem času odpravila; al kakor trdimo potrebo te odprave, ker bi se bila, kakor slišimo, jéz po pogodbi že preteklo jesen podreti morala, ravno tako ni bilo prav, da se je v petek z nekako silo podrla, ako se pomisli na postavne nasledke njene. Res, da „sila kola lomi“; al pomagalo se zdaj polju ni veliko več, ko je povodenj že toliko dní trpela; kmali v začetku, ko bi bili prišli mahárji naznanit dotični komisii, da jim tolika škoda žuga, bi se s tem bilo gotovo pomagalo, še predno je povodinj z vso silo razsajala. — Ko je Ljubljana zopet tekla po novi strugi Gruberjevega kanala, je voda res neznano hitro padla; to nam je očiten dokaz, da brž ko ne, je ta velika povodenj bila poslednja na mahu.

— 6. dné prihodnjega meseca se bosta v Postojni po očitni dražbi prodala gozda, ki spadata k cesarski grajščini postojnski, in sta zdaj lastnina dunajske banke. Prodala se bosta namreč: a) Gozd Golobičev v katastralni srenji postojnski, ki je 983 oralov in 1568 □ sežnjev velik. Njemu spada tudi lovska pravica in logarjeva hiša na Uncu. b) Hrastje (dobje) v srenji košanski, ki meri 120 oralov in 330 □ sežnjev. Izključena cena za gozd Golobičev je 240.000 gold., za hrastje v Košani pa 25.000 gold.

— Slavni naš rojak misijonar Pirc je v pondeljek opoldne zapustil Ljubljano in se vrnil čez Dunaj v Ameriko nazaj. Duhovne pripomoči je dobil na Slovenskem: enega duhovna in 11 bogoslovcev; potrebuje jih pa še več, ki jih misli na Nemškem in zlasti na Francozskem dobiti. Poslovil se je blagi starček od nas s žalostinko, da se ne vidimo več. Bog mu daj še mnogo let uspešne delavnosti njegove!

— „Beseda“ v čitavnici v nedeljo, katero so počastili Njih ekscelencija c. kr. namestnik baron Schloissnigg, gosp. deželni glavár baron Codelli in 10 deželnih gospodov poslancev, se je odlikovala ne le po visokochastitljivih gostih, temuč tudi po izvrstni produkcii lepe overture k Balféovi operi „Ciganki“ in premični „Polki“ Fabjanovi, ki ju je čitavnični orhester igral, in po gledišni, čeravno že 74 let stari, leta 1848 vdrugič in zdaj vtretjič oživljeni igri „Županova Micika“. Komična rola „Glažkova“, že sama po sebi presega vse druge, pa jo je gosp. Drašler tudi s takim humorom igral, da brž jutri stopi lahko na javni oder. Al tudi trojica: modri župan (g. Grazelli), ljubeznjiva hčerka njegova Micika (gospodičina Nolliova) in ženin njeni korenjaški Anže (gosp. Vidic) so mu v velikih svojih predmetih tako izvrstno privdarjali, da bilo je res pravo veselje; tudi kmetiška obleka vseh je bila lepo izbrana; vrh tega je ženin Anže Fleišmanovo prelepo pesem „Kranjski fantje mi smo mi“ s svojim čarobnim glasom tako navdušeno pel, da jo je moral dvakrat peti. Pa tudi ostale tri manjše role mestjanskih oseb so bile v dobrih rokah gospodičine H. Tomanove (Podgorska), ki ima vse lastnosti za take gosposke igre, gospoda Tisena (Süssheima) in pa gospoda Drenika (Windberg), ki vsi so pomogli k izvrstni izvršbi „Županove Micike“. Pa še imamo s posebno pohvalo imenovati 4 gospode pevce, ki so pred oknom Micikinim z lepo vbranimi pesmicama povzdignili veseli večer. Na koncu igre je glasna pohvala donela vsem gospodičinam in gospodom, ki so bili deležniki prve slovenske in zato še zgodovinsko imenitne igre, s katero smo končali zimske „besede.“

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Dunajski vladni časnik „Wiener Zeitg.“ razgláša veliko število vojakov, zdravnikov in duhovnov, ktere je zavoljo zaslug v danski vojski Njih Veličanstvo cesar po sklepu od 10. t. m. poslavo s častnimi redi, križi in pohvalnicami. — Kakor se bere, je avstrijska

senalmanach-u“ je nekđaj v dolgem sestavku po citatih dokazoval Kotzebua, da Góthe ne zná pisati nemški! — zakaj bi tudi mi ne imeli — Kotzebua, čeravno nimamo Góthetov? Vred.

vlada političnim poljskim časnikom v Galiciji prepovedala strastne napade na rusko vlado, katerih dozdej ni bilo ne konca ne kraja. Radoveden zdaj svet gleda, kako se bojo zasuknili tudi drugi časniki, kakor „Ostd. Post“, kako „Presse“ itd. — Kar velja nova tiskarna postava, to je, od 17. dec. 1862 do konca leta 1863, je v našem cesarstvu bilo 401 bukev prepovedanih. — „Beseda“ slovanskega pevskega društva na Dunaji 7. dne t. m. je bila zopet izvrstna v vseh razdelkih glasbe in pesmi; tudi „Savica“ našega Riharja je bila z veliko pohvalo sprejeta. — Vrednik českega časnika gosp. V. Vávra je 13. t. m. prestal svojo večmesečno kazen v ječi. — Gosp. Ivan Perkovac, vrednik hrvaškega časnika „Pozora“ je obsojen v zapor na 3 mesece, in da izgubi 250 gold. kavcije. — V Temešvaru so zasačili dva človeka, ktera sta ponarejala bankovce po 5 gold. Kdor dobro gleda v dvoorlu, zapazi prenarredo; sicer so pravim zlo podobni. — Kralj bavarski Maksimilian II. je nagle smrti umrl; hudobni prsni šen ga je umoril. Naslednik njegov je prvi sin, še le 19 let star, pa po bavarskem zakonu vendar že polnoleten; vlado je nastopil pod imenom Ludevika II. — Danska armada se je večidel umaknila proti Viborgu; avstrijska in pruska se pomikata za njo; avstrijski vojskovodja podmaršal Gablenz je svoje krdela potisnil proti Aarhusu. Sliši se, da danska vlada hoče zdaj privoliti v konferencije (posvèt), kako da bi se vojski konec storil; al gotovo vendar ni še to, kjer avstrijska in pruska armada še niste toliko opravile, da bi bila Danija že pri kraji, ker se zanaša na to, da v največji sili ji bo Angležija pomagala. Menda pa tudi od druge strani diplomacija ovéra jaderno delovanje avstrijske in pruske armade. — K prvemu strahu, da so avstrijska, pruska in ruska vlada sklenile zvezo med seboj, je prišel zdaj drug strah, da ste vlada francozka in angleška stopile v zvezo. Tako strah podi strahú, kakor poči glas, da utegne zdaj to, zdaj uno biti. Cesar Napoleon še zmiraj molči, da svet ne vé, kaj bode počel. Ko ga je unidan dnarstveni njegov minister vprašal, kako se bodo zasukale politične homatije, je neki rekel, da on ne bode vojske začel, da pa ni porok, ali vojske ne bode. To je gotovo, da se Lahi zanašajo na-nj, in če tudi ne izprva, da jim bode priskočil na pomoč v sili. Denarničar Rothschild v Parizu je posodil laški vladi, kolikor je še potrebovala; to je nekako čudno znamenje. — Garibaldi je izginil iz svojega otoka, pa nihče ne vé, kam jo je potegnil; to dela skrb laški vladi, ki se boji, da ne začne zopet kje rogoviliti. — Novi cesar meksikanski, avstrijski nadvojvoda Maks je s svojo gospó, prihodnjo cesarico meksikansko, od 5. t. m. v Parizu, kjer ju v velikih čislih imajo; cesar Napoleon, kteremu je Meksika dozdej teška butara bila, je neki zelo vesel, da mu jo odvzame novi cesar. — Poljski kmetje so z nepopisljivim veseljem sprejeli ukaz ruskega cara, ki je bil oklican 6. dne tega mesca in ki jih je rešil dozdanje velike sužnosti, tlake in desetine, in jim dal samostojniše življenje po novih županijah. Zemljišča so zdaj popolnoma lastnina kmetov; od 3. (15.) prihodnjega mesca niso kmetje v nobeni stvari več podložni grajščakom; grajščake odškodva cesarska država sama, kateri kmetje plačajo odkupnino; pravice do gojzdov in pašnikov ostanejo kmetom, ribštvo občinam (soseskam); občine si volijo svoje župane itd. Tako je poljski kmet oprosten dolgoletnega jarma in je hvaležen za to caru svojemu, ki je s tem zlo vničil upor poljski. — Turška vlada čedalje ostrejšje postopa z knezom podonavskih knežij; ne vé se, kako da si upa poprej pohlevna

turška vlada tako krepko na noge stopati. — S tem smo povedali na kratko važnije politične novice preteklega tedna; naj dodamo še dvoje drugih. „Allg. deutsche Teleg.“ pripoveduje, da v kantonu Basel v Švajci so lansko poletje za to najeti ljudje blizo 12 milijonov metuljev vjeli; ti metulji so državni kasi 1 milijon frankov stroškov prizadeli. Ta račun je nekako čuden; zakaj očitati bi se moglo taki vladi, da ne zna gospodariti, ako za 12 metuljev plača 1 frank (blizo 24 kr.); če pa plača, bi ne bilo boljšega zaslužka kakor v Basel iti pa metulje loviti. Vsaka dežela ima dosti tacih ljudi, da bi jih rada poslala v Švajco na metuljski lov. — Zdaj pa še eno, ki je resnična, če tudi čudna. Ne davno so obsodili v Majncu (na Nemškem) neko babo v ječo na 15 let, ki se je več let pečala s zvodstvom (nesramnim mešetarstvom) mladega ženstva; čez 1300 deklet je zmešetarila po Nemškem, pa celo v Hamburg jih je pošiljala, da so odtod šle v Ameriko ali jih spečala drugam.

Poprakov. V dopisu iz Trsta v poslednjem listu v 2. vrsti od zgorej namesti slavnih beri slavenskih.

Listnica vredništva. Gosp. Prusniku v Trstu: Išite si fanta kje drugod. Kdor se je kmetijstva ali živinozdravstva izučil, pa ima še 700 ali 1000 gold. premoženja, ne bode posvetu iskal negovega sinovstva.

Žitna cena

v Ljubljani 14. marca 1864.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 5 fl. 67. — banaške 5 fl. 67. — turšice 3 fl. 58. — soršice 3 fl. 58. — rež 3 fl. 33. — ječmena 2 fl. 94. — prosa 3 fl. 22. — ajde 2 fl. 50. — oves 2 fl. 45.

Kursi na Dunaji

14. marca 1864.

v novem denarji.

Deržavni zajemi ali posojila.	Druge obligacije z lotrijami.
5% obligacija od leta 1859	Kreditni lozi po g. 100 . g. 136.50
v novem dnar. po 100 g. g. 66.55	4 1/2 % Teržaški lozi po 100 „ 108.00
5% nar posojilo od l. 1854 „ 79.50	5% Donavsko-parabrod-
5% metalike 71.40	ski po g. 100 87.50
4 1/2 % „ 65.25	Knez Esterhazy po g. 40 „ 94.50
4% „ 59.00	Knez Salmovi po g. 40 „ 35.25
3% „ 45.00	Knez Palfyovi po g. 40 „ 34.25
2 1/2 % „ 37.50	Knez Claryovi po g. 40 „ 35.50
1% „ —	Knez St. Genoisovi po g. 40 „ 33.50
Obligacije zemlišn. odkupa.	Knez Windischgrätz po g. 20 „ 22.75
(po 100 gold.)	Grof Waldsteinovi po g. 20 „ 20.25
5% doljno - avstrijske g. 86.25	Grof Keglevičevi po g. 10 „ 15.00
5% ogerske 73.25	Budimski . . . po g. 40 „ 29.75
5% horvaške in slovanske „ 74.25	Denarji.
5% krajske, štajarske,	Cesarske krone . . . g. 16.50
koroške, istrijske „ 88.00	Cesarski cekini . . . „ 5.71
Deržavni zajemi z lotrijami.	Napoleondori 20 (frankov) „ 9.42
Zajem od leta 1860 . . . „ 91.60	Souvraindori . . . „ 16.25
„ „ „ 1860 petink. „ 93.50	Ruski imperiali . . . „ 9.68
„ „ „ 1839 . . . „ 141.50	Pruski Fridrikdori . . . „ 9.95
„ „ „ 1839 petink. „ 99.50	Angležki souvraindori . . „ 11.85
5% narodni od leta 1854 „ 89.50	Louisdori (nemški) . . . „ —
Dohodkine oblg. iz Komo „ 17.50	Srebro (ažijo) . . . „ 18.25

Loterijne srečke:

V Gradcu } 10. febr. 1864: 49. 64. 39. 43. 1.
na Dunaji } 77. 17. 29. 15. 58.

Prihodnje srečkanje v Gradcu 23. marca, na Dunaji 19. marca.

V Trstu 12. marca 1863: 16. 56. 76. 66. 54.
Prihodnje srečkanje v Trstu bo 26. marca 1864.